

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з наукової роботи
Задорожний З.-М. В.

« 24 » березня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Соціально-психологічні комунікації»
рівень вищої освіти - третій (освітньо-науковий)
галузь знань - 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність - 053 Психологія
освітньо-наукова програма - «Психологія»

Тернопіль - ТНЕУ
2019

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ КОМУНІКАЦІЇ»

1. Опис дисципліни «Соціально-психологічні комунікації»

Дисципліна «Соціально-психологічні комунікації»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	галузь знань 53 Психологія	Статус дисципліни – дисципліна циклу загальної підготовки Мова навчання – українська
Кількість залікових модулів – 1	спеціальність 053 Психологія	Рік підготовки: <i>Денна – 1</i> Семестр: <i>Денна – 2</i>
Кількість змістових модулів – 3	рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)	Лекції: <i>Денна – 30</i> Практичні заняття: <i>Денна – 15</i>
Загальна кількість годин – 150 год.		Самостійна робота: <i>Денна – 105</i>
Тижневих годин – 10, з них аудиторних – 3		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання дисципліни «Соціально-психологічні комунікації»

2.1. Мета вивчення дисципліни.

Метою вивчення дисципліни «Соціально-психологічні комунікації» є формування системи знань про технології комунікації, їх ефективність. Вивчення дисципліни передбачає акцентування на умовах і критеріях ефективної комунікації, формування знань про ідеальну модель ефективного спілкування в умовах соціальних комунікацій. Актуальними завданнями курсу є вироблення умінь та навичок аналізу масово-інформаційної діяльності, осмислення студентами закономірностей використання окремих технологій у масовій комунікації, необхідності дотримання етичних норм, професійних стандартів. Практичний аспект вивчення курсу полягає у формуванні осмисленої оцінки окремих текстів, видань, рекламних та PR-кампаній щодо доцільності та правомірності використання комунікаційних технологій.

2.2. Передумови для вивчення дисципліни.

Вивчення курсу передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із суміжних дисциплін, цілеспрямованої роботи над вивченням спеціалізованої літератури, використання інформаційно-комунікаційних технологій для пошуку, оброблення, аналізування та використання інформації з різних джерел, активності на лекціях і практичних заняттях, самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни.

Здатність виконувати базові процедури надання психологічної допомоги на рівні індивіда (клієнта), малої соціальної групи, організації з використанням традиційних та інноваційних методів і технологій професійного спілкування..

2.4. Результати навчання.

Здійснювати базові процедури надання психологічної допомоги на рівні індивіда (клієнта), малої соціальної групи, організації з використанням традиційних та інноваційних методів і технологій професійного спілкування.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

КРЕАТИВНІСТЬ ЯК ОКРЕМА ЗДІБНІСТЬ ДО ТВОРЧОСТІ

ТЕМА 1. СУТНІСТЬ, СТРУКТУРА І ВИДИ СОЦІАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Сутність і загальна характеристика процесу комунікації. Мета, принципи, функції і закони соціальної комунікації. Різновиди соціальної комунікації. Елементи комунікаційного процесу.

Основні поняття теми: теорії комунікації, закони і категорії, методи і функції, антропосоціогенез, соціальні комунікації.

ТЕМА 2. МОДЕЛІ СОЦІАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Лінійні моделі комунікацій. Нелінійні моделі комунікацій. Відмінність лінійних і нелінійних моделей комунікації. Атематична теорія комунікації. Характеристика елементарної комунікативної взаємодії за Т. Ньюкомбом. Засоби масової комунікації і маніпулювання громадською думкою.

Основні поняття теми: моделі комунікації, елементи комунікаційного процесу, комунікативні бар'єри.

ТЕМА 3. СОЦІАЛЬНЕ СПІЛКУВАННЯ В УПРАВЛІНСЬКОМУ ПРОЦЕСІ

Сутність і структура спілкування. Типи міжособистісного спілкування. Основні відмінності між поняттями «комунікація» і «спілкування». Стили спілкування. Позиції у спілкуванні.

Основні поняття теми: міжособистісна комунікація, почуття і емоції, мала група, масова комунікація, управління організацією.

Змістовий модуль 2. ВИДИ КОМУНІКАЦІЇ

ТЕМА 4. ВЕРБАЛЬНА КОМУНІКАЦІЯ

Мова як засіб комунікації. Форми мовної комунікації. Усна і письмова комунікація. Комунікативні максими. Правила успішної комунікації та аргументація.

Основні поняття теми: семіотика, синтактика, семантика, прагматика, засоби комунікації, мова – мовлення, мовне спілкування, діалог, монолог, суперечка, усномовленева комунікація, говоріння і слухання, письмомовленева комунікація, письмо і читання, вербальна комунікація.

ТЕМА 5. НЕВЕРБАЛЬНА КОМУНІКАЦІЯ

Сутність і особливості невербальної комунікації. Пара- і екстралінгвістичні компоненти невербальної комунікації. Міміка і погляд. Жести. Організація простору і часу. Поза і хода. Контакт очей.

Основні поняття теми: невербальна комунікація, міміка і погляд, жести, поза і хода.

Змістовий модуль 3. КОМУНІКАЦІЇ В СОЦІУМІ

ТЕМА 6. КОМУНІКАЦІЇ У ОРГАНІЗАЦІЯХ

Комунікація як функція управління організацією. Внутрішнє і зовнішнє середовище організації. Соціальна структура комунікацій в організації. Види комунікацій в організації.

Основні поняття теми: перцепція, соціальна перцепція, ідентифікація, емпатія, міжособистісна атракція, каузальна атрибуція, перше враження, ефект ореолу, проекція, соціальні стереотипи, ефект Поліанни, самопрезентація, інтраціяція, самопідтримка, раціональне розуміння, проникливість, упередження.

ТЕМА 7. ДІЛОВА БЕСІДА ЯК ФОРМА ДІЛОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Сутність, мета і фази ділової бесіди. Ділова нарада. Ділова зустріч.

Основні поняття теми: слухання, ефективне слухання, зосередження, розуміння, запам'ятовування, аналіз, підтримка, інтерпретація, не рефлексивне слухання, рефлексивне слухання, з'ясування, перефразування, резюмування, відображення почуттів, емпатійне слухання, зворотній зв'язок, оціночний та безоціночний зворотній зв'язок.

ТЕМА 8. ДІЛОВІ ПЕРЕГОВОРИ ЯК ФОРМА СОЦІАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Стратегії і особливості планування переговорів. Стили ведення переговорів. Прийоми ведення переговорів. Фази ведення переговорів. Рекомендації щодо ведення ділових переговорів. Протокольні аспекти ділових переговорів.

Основні поняття теми: стратегічна мета ділових переговорів, стилі ведення переговорів, сутність прийому «пакування», фази ділових переговорів.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Соціально-психологічні комунікації»

	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ТЕОРІЇ КОМУНІКАЦІЇ			
ТЕМА 1. СУТНІСТЬ, СТРУКТУРА І ВИДИ СОЦІАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ	2	-	13
ТЕМА 2. МОДЕЛІ СОЦІАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ	4	2	13
ТЕМА 3. СОЦІАЛЬНЕ СПІЛКУВАННЯ В УПРАВЛІНСЬКОМУ ПРОЦЕСІ	4	2	13
Змістовий модуль 2. ВИДИ КОМУНІКАЦІЇ			
ТЕМА 4. ВЕРБАЛЬНА КОМУНІКАЦІЯ	4	2	13
ТЕМА 5. НЕВЕРБАЛЬНА КОМУНІКАЦІЯ	4	2	13
Змістовий модуль 3. КОМУНІКАЦІЇ В СОЦІУМІ			
ТЕМА 6. КОМУНІКАЦІЇ У ОРГАНІЗАЦІЯХ	4	2	13
ТЕМА 7. ДІЛОВА БЕСІДА ЯК ФОРМА ДІЛОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ	4	2	13
ТЕМА 8. ДІЛОВІ ПЕРЕГОВОРИ ЯК ФОРМА СОЦІАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ	4	3	14
Разом	30	15	105

5. Самостійна робота

№ п/п	Тематика	К-сть годин
1.	Антропосоціогенез і соціальна комунікація: еволюція засобів і способів спілкування.	8
2.	Комунікативні проблематика в християнській та новоєвропейській культурі.	8
3.	Прикладні моделі комунікацій у вітчизняній та європейській соціології (М. Бахтін, Ю. Лотман, З. Фрейд, Ж.К. Леві-Стросс, М. Фуко та ін.).	8
4.	Семіотика. Синтактика, семантика, прагматика, їх зв'язок із теорією комунікацій.	8
5.	Психологічні вправи й тренінги для розвитку навичок ефективної усної комунікації.	8
6.	Ділове листування як різновид письмової комунікації. Інформативність як ситуативна зумовленість ділової письмової комунікації через листи.	8
7.	Порівняння вербальної та невербальної комунікації.	8
8.	Специфіка досліджень міжособистісних комунікацій у різних філософських контекстах (філософські та прикладні моделі).	7
9.	Співвідношення понять «прагматика» й «прагматизм» у соціальній філософії. Осмислення цих понять із погляду теорії комунікацій.	7
10.	Аналіз моделей масових комунікацій із погляду ефективності та неефективності.	7
11.	Особливості маркетингових комунікацій. Реклама як комунікація.	7
12.	Аналіз політичних конфліктів як комунікативних актів. Їх оцінка сучасників та наступників.	7
13.	Витоки та еволюція публічної комунікації: від давнини до сучасності.	7
14.	Позитивні та негативні наслідки взаємодії культур. Типи сприйняття міжкультурних відмінностей.	7
Разом:		105

6. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Соціально-психологічні комунікації» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- презентації та виступи на наукових заходах;
- екзамен.

7. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Соціально-психологічні комунікації» визначається за шкалою оцінювання:

Шкала оцінювання:

За шкалою ТНЕУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

8.Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Електронний варіант лекцій	1-8
2.	Мультимедійний супровід	1-8

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Абетка соціальних комунікацій : довідник [Текст] / Укл. Г. В. Горбенко ; за наук. ред. Л. Г. Масімової. – К. : Жнець, 2014. – 152 с.
2. Білан Н. І. Інформаційна парадигма соціальних комунікацій : монографія [Текст] / Н. І. Білан. – К. : СПД Паливода, 2016. – 379 с.
3. Ломачинська, І. М. Документально-інформаційні комунікації в системі соціальних комунікацій [Текст] : навч. посіб. / І. М. Ломачинська, Ю. П. Якимюк, Л. В. Ломачинська ; за заг. ред. І. М. Ломачинської. – [3-тє вид., переробл. і доповн.]. – К. : ЦУЛ, 2014. – 336 с.
4. Мудрак Марія. Когнітивні чинники сприйняття студентами політичної реклами / Марія Мудрак, Олена Васильків // Guarantee and protection of fundamental human rights as an integral element of the integration of ukraine in the eu: монографія. – Ольштин: Польша, 2019. – С. 237 – 249.
5. Мудрак М.А., Васильків О.В. Мовні лакуни з погляду психолінгвістики // Директор школи, ліцею, гімназії. Спеціальний тематичний випуск «Міжнародні Челпанівські психолого-педагогічні читання». - № 2. Кн. 2. – Том I (24). – К.: Гнозис. – 2019. - С. 48-56. (фахове видання).
6. Мудрак М.А. Соціально-психологічний вимір політичного процесу та його особливості у молодіжному середовищі / М.А. Мудрак, О.В. Васильків // Пріоритетні напрями розвитку сучасних педагогічних та психологічних наук: Збірник наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції (9-10 серпня 2019 р., м. Одеса). – Одеса: ГО Південна фундація педагогіки», 2019. – 128 с. (тези).
7. Мудрак М.А. Сучасна специфіка іміжду державних службовців України / С. Шандрук, М. Мудрак // Матеріали доповідей за результатами круглого столу, приуроченого 100-річчю запровадження державної служби в Україні: «Публічна служба в Україні: реалії та перспективи розвитку». – Тернопіль: СМП «ТАЙП», 2018. – 142 с. – С.67-72. (тези).
8. Соціальні комунікації: теорія і практика : наук. журн. [наук. ред. О. М. Холод]. – Т. 1. – К. : МЦД СК «Комтека», 2015. – 314 с.
9. 14. Холод О. М. Сучасні теорії та тенденції розвитку соціальних комунікацій: курс лекцій. – У 2-х т. – Т. 1 / О. М. Холод. – К.: КНУКіМ, Українська асоціація психолінгвістів, 2016. – 214 с.

10. Холод О. Медіа й теорії соціальних комунікацій : монографія / О. Холод. – К.: Видавничий центр ПВНЗ «Інститут реклами», 2017. – 409 с.
11. Lynn Turner, Richard West. Introducing Communication Theory: Analysis and Application. McGraw-Hill Education. 2017. 640 p.
12. The International Encyclopedia of Communication Theory and Philosophy, 4 Volume Set (ICAZ - Wiley Blackwell-ICA International Encyclopedias of Communication). Wiley-Blackwell. 2016. 2368 p.
13. Marianne Dainton . Applying Communication Theory for Professional Life: A Practical Introduction. SAGE Publications. 2018. 288 p.